

Mapa puta FIA Eurosavjeta za cestovnu sigurnost do 2020.

Unatoč visokom nivou posvećenosti poboljšanju cestovne sigurnosti koji je iskazan kako na nacionalnom tako i međunarodnom (globalnom) nivou, u posljednjoj dekadi u saobraćajnim nezgodama na cestama širom Europe dva miliona ljudi je poginulo ili pretrpjelo teže ozljede.

Međutim, statistike pokazuju da je pokretanje različitih inicijativa na polju cestovne sigurnosti, kao što je „Europska povelja o cestovnoj sigurnosti“ uticalo na smanjenje broja poginulih za više od četvrtine, broja povrijeđenih za desetinu, dok se u isto vrijeme cestovni saobraćaj povećao za četvrtinu.

Na Evropskom nivou, Evropska komisija počela je svoj rad na predstojećem četvrtom Evropskom akcionom programu na cestovnoj sigurnosti. Ovaj program će ustanoviti opće smjernice za aktivnosti na polju cestovne sigurnosti od 2011. do 2020. za sve relevantne faktore koji imaju uticaja na cestovnu sigurnost. Četvrti Evropski akcioni plan cestovne sigurnosti pruža jedinstvenu mogućnost da se još intenzivnije poradi na ostvarenju ambicioznog cilja smanjenja broja žrtava saobraćajnih nezgoda za 40% do 2020.

Eksperti klubova FIA Eurosavjeta zajedno sa FIA Evropskim biroom tokom protekle godine su radili na definiranju vizije Eurosavjeta za aktivnosti u narednoj dekadi što je rezultiralo stvaranjem „Mape puta FIA Eurosavjeta za cestovnu sigurnost do 2020. godine.“

FIA Eurosavjet predstavlja interese članova nacionalnih auto i touring klubova Evrope, odnosno interese oko 35 miliona vozača i od svog osnivanja teži da ostvari uticaj na donosiocima političkih odluka u okviru institucija EU u smislu izmjene pravne regulative kojom bi se ostvarile drastične promjene u broju i posljedicama saobraćajnih nezgoda na evropskim cestama. FIA Eurosavjet predlaže izmjene na nekoliko glavnih područja:

- Ujednačavanje statistike cestovne sigurnosti.
- Insistiranje na povećanju sigurnosnih standarda novih putničkih automobila
- Dodatna zaštita motociklista, biciklista i pješaka kao najugroženijih kategorija cestovnih korisnika.
- Dodatna edukacija vozača u cilju smanjenja faktora opasnog ponašanja vozača.
- Poboljšanje cestovne infrastrukture u pogledu cestovne sigurnosti.

Statistike i istraživanja vezana za saobraćajne nezgode

Precizne statistike o saobraćajnim nezgodama i istraživački podaci predstavljaju stupove analize i razvoja sigurnosti u saobraćaju. FIA klubovi predlažu minimum standarda kvaliteta statistike o saobraćajnim nezgodama i zalažu se za dostupnost ovih podataka za sve države-članice. EU predviđa unaprjeđenje statistike vezane za saobraćajnu sigurnost, a koja bi trebala obuhvatati tip ceste na kojem se nezgoda desila, atmosferske prilike u trenutku dešavanja nezgode, doba dana, cestovne korisnike koji su učestvovali (vozilo, dob i spol putnika), te uzrok saobraćajne nezgode.

Putnička i laka komercijalna vozila

U periodu od 2001. do 2010.g. broj poginulih u saobraćajnim nezgodama u zemljama EU 15 smanjio se za 50%. Za unaprjeđenje saobraćajne sigurnosti u cjelokupnoj EU izuzetno je uticao i aktivan rad FIA klubova, posebno na polju korisničkih testova kakvi su Euro NCAP, dječijih sjedalica, pokretanju inicijativa kakve su „eSafety challenge“ kojima se promovira što intenzivnija upotreba elektroničkih sistema u vozilima usmjerenih na poboljšanje sigurnosti vožnje.

Prijedlozi FIA-e prema EU obuhvataju striktniju pravnu regulativu i intenzivnije testiranje na polju:

- provjere performansi dječijih sjedalica pri saobraćajnim nezgodama
- unaprjeđenje procedure crash testova za postranične i frontalne sudare
- zaštita pješaka
- zvučni podsjetnik za vezivanje pojasa za sva sjedišta
- unaprjeđenje sistema za javljanje nailaska na prepreku i sistema kontrole udaljenosti
- upozorenja pri promjeni traka
- upozorenja vezana za brzinu
- sistem automatskog monitoringa pritiska u gumama
- automatska regulacija svjetla (posebno pri noćnoj vožnji) i sl.

Teška vozila

Svega 3% poginulih u saobraćajnim nezgodama na Evropskim putevima su vozači teških vozila, međutim broj poginulih je mnogo veći ako se uzmu u obzir sve nezgode koje su uzrokovane ili u kojima su teška vozila učestvovala. Stoga FIA predlaže poboljšanja u sigurnosnim performansama ovih vozila (uvođenje kamera za poboljšanu vidljivost iza vozila, sistem detekcije pješaka, dodatna obuka vozača kamiona).

Motocikli

Motocikli predstavljaju izuzetno značajnu kategoriju vozila u okviru kojih se može raditi na poboljšanju cestovne sigurnosti. U posljednjih nekoliko godina broj poginulih motociklista u saobraćajnim nezgodama povećavao se u većini zemalja EU, a statistički izračunato rizik da će poginuti u saobraćajnoj nezgodi za one koji koriste motocikl 18 puta je veći od rizika koji preuzimaju korisnici putničkih automobila na evropskim cestama.

FIA je i u proteklom periodu pokrenula niz izuzetno korisnih inicijativa za povećanje sigurnosti motociklista u prometu kao što su promocija neprekidne dodatne obuke motociklista, testovi sistema kočenja kod motocikala, kaciga, zaštitne odjeće, a posebno je značajno spomenuti FIA-inu inicijativu za obavezno uvođenje airbagova za motocikle čime bi se znatno smanjio broj smrtnih slučajeva motociklista nastalih kao posljedica saobraćajnih nezgoda. FIA predlaže smanjenje broja poginulih i povrijeđenih korisnika motocikala za 40%.

Obuka, obrazovanje i primjena zakona

Statistika o saobraćajnim nezgodama nedvojbeno pokazuje da zemlje sa najboljim rezultatima na polju cestovne sigurnosti redovno imaju najbolje edukacijske programe za sve kategorije stanovništva, učesnika u saobraćaju. Posebno značajna saobraćajna edukacije usmjerena je prema mladoj populaciji, jer je saobraćaj jedan od glavnih uzročnika smrti među mladima. Također, rizik da pješak ili biciklista nastrada u saobraćaju po pređenom kilometru, veći je devet, odnosno sedam puta od rizika korisnika motornih vozila.

FIA klubovi posjeduju ekstenzivno iskustvo i znanje na polju saobraćajne edukacije, kako djece, tako i vozača, njihov rad je redovno usmjeren na poboljšanje saobraćajnog obrazovanja u okviru školskog sistema (bez obzira da li je saobraćajno obrazovanje obavezan dio školskog programa ili ne), kroz organiziranje saobraćajno-obrazovnih takmičenja, obezbijedenje dodatnih edukativnih materijala i prilagođenih predavanja u školskim institucijama.

FIA do 2020.g. predlaže primjenu obaveznog dodatnog vozačkog treninga, uvođenja učenja defanzivne vožnje kroz prilagodljive programe, uvođenje saobraćajnog obrazovanja u svim fazama njihovog školovanja, uvođenje sistema priznavanja i primjene sistema kaznenih bodova u svim državama EU.

Infrastruktura

Statistike vezane za saobraćajne nezgode potvrđuju da problemi u infrastrukturi uzrokuju jednu od tri saobraćajne nesreće, tako da nam ovaj podatak jasno govori koliki je potencijal ovog segmenta u smanjenju broja poginulih i povrijeđenih na cestama.

FIA klubovi pored i u okviru pravne regulative EU se zalažu za konkretna infrastrukturna unaprjeđenja cesta kojima bi se umanjio broj saobraćajnih nezgoda do 2020.g. : pravilan dizajn i održavanje pješačkih prelaza, uvođenje šema „zona smirenog saobraćaja“ u naseljima, poboljšanje saobraćajnih znakova, investiranje u kružne tokove saobraćaja, tunele i sl.

FIA klubovi su oduvijek zastupali stanovište da cestovni korisnici imaju pravo na pravilno reinvestiranje svojih cestovnih poreza, te pravo na kvalitetnu informaciju o cestovnoj sigurnosti u Evropi koje se ostvaruje i realizacijom FIA programa: EuroRAP, EuroTAP, Eurotest, kao i nizom inicijativa koje klubovi realiziraju na nacionalnom nivou.